

ČASNÝ ZÁCHYT KARCINOMU TLUSTÉHO STŘEVA A KONEČNÍKU

SCREENINGOVÝ PROGRAM V MOÚ

PRO KOHO JE PROGRAM URČEN?

Screeningový program je určen pro ženy i muže ve věku od 50 let a je hrazen ze zdravotního pojištění.

K ČEMU TENTO PROGRAM SLOUŽÍ?

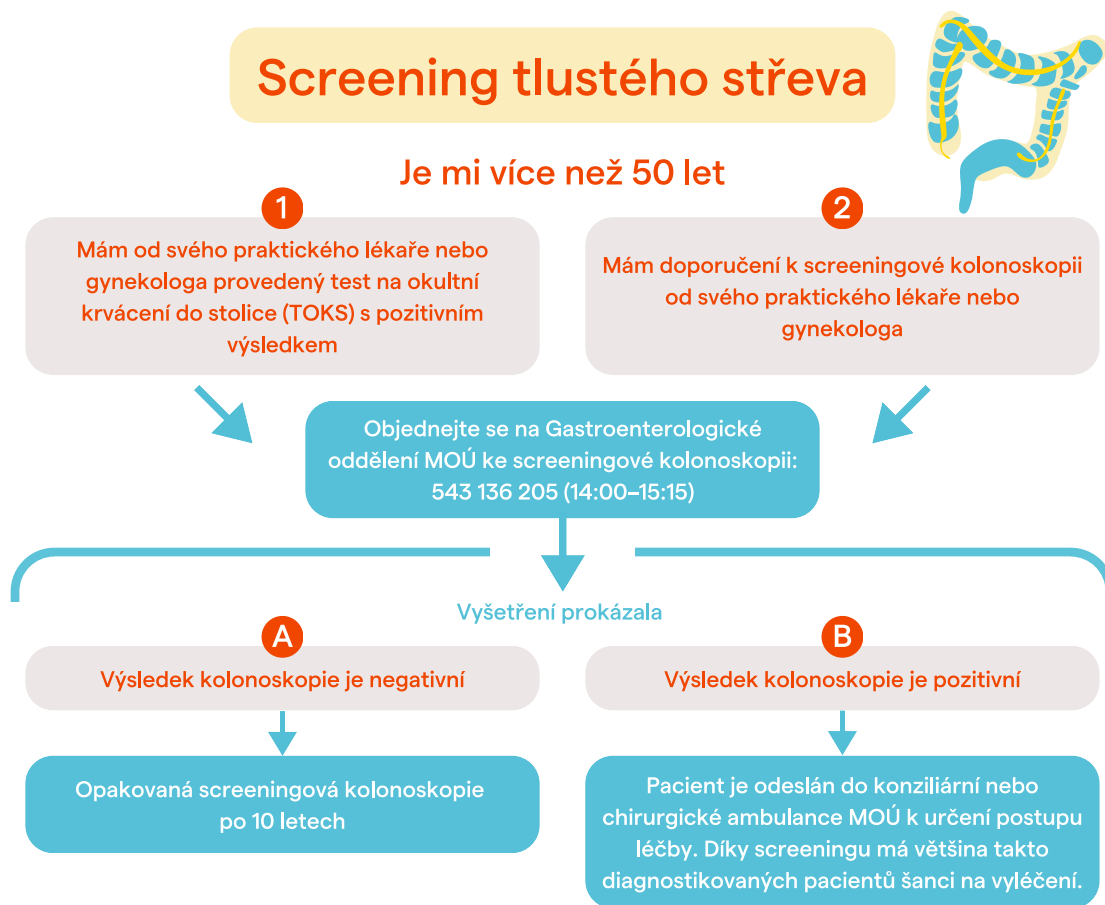
Zachytí-li se nádor včas a úspěšně se odstraní či léčí, přežije 10 let až 90 % nemocných. Pokud se nádor zachytí u pacienta pozdě (ve stadiu metastáz), přežije 10 let kolem 10 % nemocných. Proto je vedena maximální snaha o časnou diagnostiku onemocnění v době, kdy pacienti/tky nemají příznaky onemocnění. Program je unikátní, neboť funguje i preventivně a dokáže

tak zabránit vzniku tohoto onemocnění – screeningová kolonoskopie umí nalézt a okamžitě odstranit polyp (výrůstek) tlustého střeva, ze kterého by během 5–10 let vznikl zhoubný nádor střeva.

Vstup do programu zajišťují ordinace praktických lékařů a gynekologů.

Screeningový program má 2 typy vyšetření:

- **Screeningová kolonoskopie** – žádanku Vám vydá Váš praktický lékař nebo ženám gynekolog. Provádí se minimálně 1× za 10 let.

- **Test na okultní (skryté) krvácení** – test Vám vydá praktický lékař. Provádí se samostatně pro osoby ve věku 50–54 let jednou ročně, od 55 let jednou za dva roky.

JAK VYŠETŘENÍ PROBÍHÁ?

Screeningová kolonoskopie

Screeningová kolonoskopie je spolehlivější vyšetření než test okultního krvácení do stolice (TOKS). Během vyšetření může lékař odstranit podezřelé výrůstky, tzv. polypy, ve střevě. Tím se pacient vyhne chirurgické operaci. Někteří lidé mají strach z nepříjemného nebo až bolestivého zákroku. Pro ty, kteří mají zájem, je možné během kolonoskopie použít tzv. analgosedaci (kombinaci analgetika se sedativem), a tím zmírnit bolestivé nebo nepříjemné pocity.

Kolonoskopie sama o sobě trvá cca 20–30 minut a provádí se vleže. Dalších cca 30 minut má každý pacient na odpočinek.

Pro hladký průběh vyšetření je důležitá příprava pacienta – jedná se zejména o pitný a stravovací režim několik dní před kolonoskopií. Není se čeho obávat, pacient bude podrobně informován.

Kolonoskop je přístroj, který je zaveden pacientovi do tlustého střeva. Na sobě má kameru, která promítá obraz lékaři na monitor a dokáže bezpečně rozpoznat riziko vzniku nemoci. Kolonoskop navíc umožňuje odebrat i vzorky tkáně pro další posouzení, a dokáže také rovnou odstranit (vyříznout) nežádoucí polypy: kolonoskopické vyšetření Vám tak může zachránit život, aniž byste v budoucnosti museli podstupovat daleko rozsáhlejší chirurgický zákrok.

Na kolonoskopické vyšetření Vám dá žádanku Váš praktický lékař. Je možné, že čekací doba bude trvat trochu déle, než byste čekali. Nevadí, jedná se o prevenci. Pokud máte příznaky onemocnění, krev ve stolici, bolesti břicha,

nevolnost, úbytek na hmotnosti bez příčiny, kontaktujte svého praktického lékaře neprodleně. Termíny pro akutní vyšetření jsou jiné.

V případě negativního nálezu Vám gastroenterolog doporučí preventivní kolonoskopii pravděpodobně za 10 let. V případě pozitivního nálezu budete postoupeni do specializované onkologické ambulance.

Test na okultní krvácení do stolice (TOKS)

TOKS si vyzvednete u Vašeho praktického lékaře. Testování provádíte doma. Podle návodu sbíráte vzorek stolice. Poté vzorky odešlete do sběrného místa. V testu sledujete pouze přítomnost stop krve. Výsledek testu nezaručuje, že nemáte ve střevě polyp, ze kterého časem může vzniknout nádor. TOKS není přesným diagnostickým testem na rakovinu. Pokud je test TOKS pozitivní, musíte se objednat na kolonoskopii.

UŽITEČNÉ KONTAKTY

Masarykův onkologický ústav:

Gastroenterologické oddělení

 +420 543 136 205 (14.00–15.15)

Centrum onkologické prevence

 preventivniporadna@mou.cz

Informační a edukační centrum

 +420 543 134 314

 educentrum@mou.cz

Bezplatná nádorová linka

 800 222 322

Národní screeningové centrum:

 <https://nsc.uzis.cz/>

 www.kolorektum.cz

Informační a edukační centrum MOÚ
Autor: Ing. Iva Hrnčířiková, Ph.D.

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

OS24/2025/1

 www.mou.cz
 543131111

Tyto materiály jsou určeny výhradně pro potřebu MOÚ v Brně a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřipustné. © 2025